

REFERAT Klima og Miljøudvalget d. 30-03-2023

Mødedato Torsdag d. 30. marts 2023 kl. 17:00

Mødested Mødelokale 273, Rådhuset, Rådhusvej 8, 4180 Sorø

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Meddelelser.....	4
Tema: Klima - Børn, unge og undervisning (UDSAT).....	5
Tema: Grøn Kommune - klima i ledelse, (by)planlægning og drift.....	6
Viderebehandling af initiativretssag - Forslag om nedsat hastighed på motorvejen i Sorø Kommune	8
Input til møde- og årsplan for 2. halvår 2023.....	11
Orientering om kommende statusopfølgning på klimahandleplanen i juni 2023.....	12
Orientering - Åmosen og den fremtidige aftale på Naturfondens lavbundsjord.....	13
Underskriftsark.....	14

Punkt 55: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-7-22

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget.

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Dagsorden godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Pkt. 57 udsat.

Punkt 56: Meddelelser

00.01.00-G01-8-22

Kort resumé

Meddelelser og informationer fra udvalgsmedlemmer og centre gives på mødet til udvalgets orientering.

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget.

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Meddelelser tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 57: Tema: Klima - Børn, unge og undervisning (UDSAT)

00.01.00-P00-9-22

Sagens gang

Temamøde i Klima og Miljøudvalget.

Fagcenter Børn og Familier indstiller, at:

1. Orienteringen om arbejdet med klimadagsordenen i fagcenter Børn og Familier tages til efterretning, og
2. Fagcentret tager input fra udvalget til efterretning.

Beskrivelse af sagen

AFLYST (Udsættes til september eller oktober - evt. sammen med Børne og Undervisningsudvalget)

Tema nr. 7 under Sorø Kommunes DK2020-klimahandleplan omhandler "Klima - Børn, unge og uddannelse"

Målsætningen for området er, at vi som kommune sikrer:

- at vi uddanner fremtidens borgere til at bygge og efterspørge fremtidens bæredygtige samfund
- at klima og bæredygtighed er en naturlig del af undervisningen i Sorø Kommunes folkeskoler og er en integreret del i undervisningsforløbene
- at vores børn og unge bliver klimaambassadører – ved at uddanne vores børn og unge i klimabevidst adfærd

Repræsentanter fra fagcenter Børn og familier kommer og giver en orientering om, hvordan der arbejdes med klima i undervisningen nu og fremadrettet i Sorø Kommune. Herunder gives en orientering om samarbejdet med den grønne tænketank Concito om indsatsen "Den Grønne Rygrad". Herefter lægges der op til en drøftelse med Klima og Miljøudvalget.

Punktet er berammet til 30 minutter, inklusiv oplæg og drøftelse.

Beslutning

Udsat.

Punkt 58: Tema: Grøn Kommune - klima i ledelse, (by)planlægning og drift

00.01.00-P00-9-22

Sagens gang

Temamøde i Klima og Miljøudvalget.

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Klima og Miljøudvalget tager oplægget til efterretning.
2. Konkrete problemstillinger drøftes.

Beskrivelse af sagen

Sorø Kommunes DK2020-klimahandleplan omfatter 9 temaer/sektorer og et indsatskatalog på 72 indsatser.

De 9 temaer/sektorer er:

- Energi
- Transport
- Landbrug og arealanvendelse
- Ressourcer og cirkulær økonomi
- Grøn Kommune – ledelse, (by)planlægning og drift
- Grønt erhvervsliv
- Børn, unge og uddannelse
- Grønne partnerskaber og klimaformidling
- Klimatilpasning

Temaet "Grøn Kommune – ledelse, (by)planlægning og drift" vedrører den måde Sorø Kommune arbejder internt med grøn omstilling og CO₂-reduktion. Altså hvordan Sorø Kommune som virksomhed arbejder med grøn omstilling.

Der er opsat følgende målsætninger for temaet:

1) Tværgående politiske beslutninger

Kommunalbestyrelsen træffer beslutninger inden for hele kommunens virke og tænker fremadrettet grøn omstilling ind i alle relevante indsatser.

2) Sorø Kommune som grøn arbejdsplads

Sorø Kommune som arbejdsplads går foran som godt eksempel i den grønne omstilling.

Sorø Kommune er en af de største virksomheder i kommunen med godt 2.000 ansatte. De mange medarbejders virke kan "ved et grønt mindset" rykke på mængden af udledte drivhusgasser.

3) Kommunalbestyrelsen skal involvere sig i klimadagsordenen i forhold til omverdenen

Kommunalbestyrelsen bruger sin rolle aktivt til at gå i dialog med omgivelserne. Herunder ved dialog med borgerne i kommunen, samt ved påvirkning af andre myndigheder og samarbejdspartnere.

Der udarbejdes partnerskabsaftaler med ejerselskaber, der omfatter CO2-reduktioner.

4) (By)Planlægning

Sorø Kommune vil gennem kommune- og lokalplanlægning søge at begrænse ressourceforbruget og fremme valget af bæredygtige materialer og miljørigtige løsninger.

Sorø Kommune vil fortsætte med at integrere principper, der understøtter lokal mobilitet i byplanlægningen. Sorø Kommune vil arbejde med særskilte indsatser i bysamfund, der fastholder fokus på vigtigheden af klimaindsatsen - for eksempel plant et træ/gave til tilflyttere med videre.

5) Drift - Grøn omstilling af Sorø Kommunes drift

Kommunalbestyrelsen arbejder med grøn omstilling af driften i Sorø Kommune, hvor det er muligt – på alle fagområder – også selvom der ikke kan beregnes en direkte afledt CO2-effekt af alle tiltag. På sigt kan tiltagene bidrage væsentligt til en CO2-reduktion via ændret adfærd, forbrug med videre.

Der er defineret 12 indsatser under temaet. De ses i sagens bilag

Der gives en kort status for indsatserne ved klimakoordinatorfunktionen, hvorefter der lægges op til drøftelse af konkrete indsatser.

Punktet er i alt berammet til 40 minutter, inkl. oplæg og drøftelse.

Beslutning

Pkt. 1 taget til efterretning.

Pkt. 2 drøftet med følgende input:

- a) Klima i sagsfremstillinger er meget væsentligt og vil kunne bidrage med effekt.
- b) Puljemidler til lokalråd bør fordeles med klima og CO2-reduktion som et kriterie.
- c) Aflysning af Folkemødet giver god tid til Folkemøde 2024 og dermed bedre tid til om muligt, at fundraise midler til et Folkemøde med høj klimaprofil. Der er opmærksomhed på at Sorø Kommune ikke har ansat en medarbejder til fundraising med de specialkompetencer det kræver.
- d) Udvalget vil gerne klimaformidle for eksempel på kommende grundlovsmøde i juni.
- e) Opmærksomhed på at vi som kommune sender forslag til staten/centraladministration når vi ser statslige tiltag, der giver unødigt stor klimapåvirkning og kan gennemføres på mere hensigtsmæssig måde.
- f) Overvej planlægning for den samlede kommune for placering af solcellerparker. En yderligere detaljering end det kommuneplanens områder hvor solceller er uønskede.

Bilag

Bilag - Grøn kommune - indsatser og status

Punkt 59: Viderebehandling af initiativretssag - Forslag om nedsat hastighed på motorvejen i Sorø Kommune

00.01.00-P00-9-22

Kort resumé

Enhedslisten (Ø) og Socialdemokratiet (A) indsendte et initiativretsforslag til Kommunalbestyrelsen i december 2022 om, at Sorø Kommune bør anmode Transportministeriet om nedsættelse af hastighed på motorvej gennem Sorø Kommune fra 130 km/t til 110 km/t.

Sagen blev behandlet den 21. december 2022 (pkt. 181), hvor det blev besluttet af Kommunalbestyrelsen at oversende sagen til behandling i Klima og Miljøudvalget.

Klima og Miljøudvalget er indstillende overfor Natur, Teknik og Planudvalget.

Sagen forelægges nu for Klima og Miljøudvalget med fagligt input fra administrationen forud for fremsendelse af en indstilling fra Klima og Miljøudvalget til Natur, Teknik og Planudvalget.

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget – Natur, Teknik og Planudvalget.

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Udvalget drøfter/beslutter følgende:

- Om Sorø Kommune skal rette henvendelse til Transportministeriet med en anmodning om nedsættelse af hastigheden på motorvejen gennem Sorø Kommune, dette som del af det samlede arbejde under DK2020-klimahandleplanen?
- Om der skal rettes politisk henvendelse til de tekniske udvalg i Ringsted og Slagelse kommuner, og invitere til en samlet henvendelse til Transportministeriet? Alternativt kan Sorø Kommune rette henvendelse til Transportministeriet selv, og henvise til ansøgningerne fra Middelfart, Nyborg og Odense

Beskrivelse af sagen

Enhedslisten (Ø) og Socialdemokratiet (A) indsendte et forslag til Kommunalbestyrelsen i december 2022 om, at Sorø Kommune skal anmode Transportministeriet om nedsættelse af hastighed på motorvej gennem Sorø Kommune fra 130 km/t til 110 km/t.

Dette jf. Kommunestyrelseslovens § 11 om initiativret, som giver alle kommunalbestyrelsesmedlemmer mulighed for at indbringe et forslag vedrørende kommunens anliggender for Kommunalbestyrelsen.

Forslagsstillerne begrundelse for forslaget

Begrundelsen herunder var medsendt initiativretsforslaget:

"For at komme i mål med Sorø Kommunes klimaplan skal der ske en betydelig omstilling af transportsektoren. Det gælder også for områder, hvor kommunens rolle hovedsageligt består i at være facilitator og/eller benytte sin politiske mulighed for at påvirke rammevilkår. Ved at reducere hastighed på vejnet kan der opnås meget betydelige reduktioner i drivhusgasudledninger.

Middelfart, Nyborg og Odense Kommune har netop besluttet at bede Transportministeriet om, at hastigheden på en vestfynsk motorvejsstrækning skal være 110 kilometer i timen i stedet for 130. Middelfart Kommunes forvaltningen har,

via ingeniørfirmaet Planenergi, udarbejdet fordelene for klimaet ved at reducere hastigheden på motorvejen igennem Middelfart Kommune.

Data er konfirmeret ved Concito. Reduceres hastigheden på det samlede motorvejsnet omkring Middelfart til 100 km/t vil det årligt føre til en reduktion af drivhusudledning på 19.340 ton CO₂e pr. år.

Det vil betyde at hver bilist skal bruge 2 minutter og 7 sekunder mere på at tilbagelægge hele strækningen på 17,7 km.

I forhold til Sorø Kommune er der i henhold til Sorø Kommunes trafiksikkerhedsplan 2017- 2021 og 2021-2026 ca. 26 km statsvej i Sorø Kommune. En del af disse udgøres af motorvej hvor der dagligt kører omkring 41.000 biler (2016 tal). Der kan også drøftes andre ideer. Det afgørende er at for at nå målene i klimaplanen skal ske store reduktioner, hurtigt, og at byrådet forholder sig proaktivt til eksisterende regler/rutiner/normer m.v. Inspirationen til forslaget er hentet i Middelfart Kommune”.

Administrationens bemærkninger og faglige input

Transportsektoren bidrager med i alt 26 % af Sorø kommunes samlede CO₂-regnskab (2019-tal). Heraf bidrager trafik på motorvejsstrækningen med i alt 14 %, svarende til over halvdelen af Sorø Kommunes CO₂-belastning fra trafikken – i alt 44.796 ton CO₂ i 2019.

Sorøs samlede CO₂-udledning var i 2019 319.100 ton – svarende til 10,76 ton per indbygger (eksl. udenrigsfly).

Motorvejsstrækningen E20 kører gennem Sorø med to spor i hver retning på en strækning af i alt 17,5 km. Der er fartgrænse på 130 km/t på hele strækningen.

Vejdirektoratet under Transportministeriet har myndigheden på de danske statsveje, herunder motorvejene, og sætter derfor også hastighedsgrænserne her. En hastighedsnedsættelse vil derfor kun kunne besluttes af og gennemføres af Vejdirektoratet.

Odense, Nyborg og Middelfart har alle tre kommuner besluttet at anmode transportministeren om hastighedsnedsættelse, der hvor der er 130 km/t til 110 km/t på motorvejsstrækningerne i de tre kommuner. Dette for at opnå en CO₂-reduktion (og støjreduktion).

Der er udført beregninger af Vejdirektoratet på, hvad en hastighedsnedsættelse fra 130 til 110 km/t på de danske motorveje ville betyde for CO₂-udledningen. Ifølge Vejdirektoratets beregninger vil en ændring i hastighedsgrænsen fra 130 km/t til 110 km/t reducere CO₂-udledningen fra den samlede vejtrafik i Danmark med 0,7 procent. Den grønne tænketank Concito har beregnet, at man ved at sænke hastigheden fra 130 km/t til 110 km/t på motorvejen vil kunne spare 15-20 procent i CO₂-udledning på den enkelte køretur.

Man skal dog være opmærksom på, at ovenstående reduktion er ud fra en antagelse om en gennemsnitshastigheder på henholdsvis 110 og 130 km/t. Data for middelhastigheder viser dog, at hastighedsnedsættelsen nok nærmere vil være 7,5 km/t (113,8 – 106,3) ved nedsættelse fra 130 til 110 km/t på Sorøstrækningen - og ikke 20 km/t. Se bilag 1.

Det vil kræve nærmere analyse at beregne den mere præcise CO₂-reduktion ved en sænket hastighed i Sorø. Men ovenstående giver en indikation. Andelen af elbiler på vejene bør medtages i analysen (se bemærkning om omstilling til elbiler i bilag 1).

Andre relevante forhold

Der er en række andre forhold som også er værd at tage med i betragtning, når det skal vurderes, om hastigheden skal nedsættes på motorvejen. Den potentielle støjreduktion er en af dem. Her viser administrationens vurdering, at en hastighedsnedsættelse på motorvejen til 110 km/t vil give en reduktion på omkring 1 db.

Andre forhold som der kan tages i betragtning er det samfundsøkonomiske forhold vedrørende tidsaspektet (tid på vejen), trafikikkerhed og emissioner af NOX-gasser og andre miljøskadelige påvirkninger.

Disse forhold er ligeledes beskrevet i bilag 1.

Sorø Kommunes nabokommuner

Sorø Kommunes administration har henvendt sig til Slagelse og Ringsted Kommuner, for at høre hvor de står på området. Slagelse Kommunes tekniske udvalg har netop behandlet en lignende sag den 15. marts 2023, og besluttet at anmode ministeriet om nedsættelse på strækningen mellem Slagelse og Vemmelev. Det tekniske udvalg i Ringsted har emnet til behandling i april måned.

Såfremt der rettes henvendelse til Vejdirektoratet, vil det naturligvis stå stærkere, om de tre kommuner gør det sammen, fremfor alene. Der kan derfor rettes en politisk henvendelse til de to nabokommuner om en fælles henvendelse. Slagelse Kommune vurderer pt. om de vil afvente sagernes udfald i Sorø og Ringsted.

Sorø Kommunes DK2020-klimahandleplan

Sorø Kommunes klimahandleplan omfatter tre hovedsektorer, herunder transportsektoren, og fem undersektorer. Der er opsat og besluttet indsatser under transportområdet jf. klimahandleplanens tiltagskatalog.

Disse omfatter:

1. Omstilling til grønne drivmidler
2. Omstilling til mere klimavenlige transportformer
3. Understøtte omstillingen til samkørsel og delebiler.

For at komme i mål med klimaplanen skal der ske en betydelig omstilling af samfunds sektorer. Dette gælder også for områder, hvor kommunens rolle hovedsageligt består i at være facilitator og/eller benytte sin politiske mulighed for at påvirke rammevilkår.

Der bør derfor tages stilling til, om forslaget skal medtages under DK2020-klimahandleplanen, og dermed øge ambitionsniveauet på transportområdet.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Udvalget vil gerne have at der rettes en fælles henvendelse med nabokommunerne til Transportministeriet.

Bilag

Bilag 1 - Faglige input til vurdering af effekt af nedsat hastighed på motorvejen i Sorø Kommune

Punkt 60: Input til møde- og årsplan for 2. halvår 2023

00.01.00-P00-9-22

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Udvalget drøfter ønsker til udvalgets møde- og aktivitetsplan for 2. halvår 2023.

Beskrivelse af sagen

Klima og Miljøudvalget havde sit første ordinære møde i februar 2022. I august 2022 godkendte Klima og Miljøudvalget sin årsplan for resten af 2022 og første halvår 2023.

En vigtig del af udvalgets årsplan har været besøgsture og temamøder, hvor der har været inviteret videnspersoner ind til at give udvalget viden om centrale områder og indsatser under Sorø Kommunes DK2020-klimahandleplan.

Det første år af udvalgets levetid har således i høj grad handlet om at indhente viden, for at udvalget har kunnet prioritere og sætte retning for arbejdet under DK2020-handleplanen.

Der skal udarbejdes en ny møde- og aktivitetsplan for næste halvår 2023.

Udvalget har ytret ønske om, at der i den næste tid fokuseres på:

1. Dialog på tværs af de politiske udvalg under Kommunalbestyrelsen i Sorø Kommune
2. Samarbejdet med nøgleaktører som Grønt Forum, Erhvervs Bæredygtighedspanelet og de lokalråd, som har en særlig interesse for den bæredygtige omstilling
3. Borgerinddragelse vedr. fjernvarmeudrulning i kommunen samt alternative varmeløsningsmodeller (termonet og lignende) samt information til borgere om den fremtids affaldssortering.
Desuden plan for affaldssortering på kommunen og information til kommunens personale.

Administrationen beder derfor udvalget om input til næste halve års mødeplan, så der kan forelægges et forslag til en halvårsplan inden sommerferien.

Dette også så møder med de øvrige stående udvalg og centrale aktører kan planlægges for andet halvår 2023.

Beslutning

Udvalget godkendte og gav input til de foreslåede fokuspunkter. Udvalget finder at møderne i udvalget kan holdes på andre måder og deltagelse og inddragelse af ildsjæle og lokalråd. Udvalget ønsker at undersøge mulighed for inspirationsmøde med andre politiske klimaudvalg i andre kommuner

Punkt 61: Orientering om kommende statusopfølgning på klimahandleplanen i juni 2023

00.01.00-P00-9-22

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Orienteringen tages til efterretning.
2. Klima og Miljøudvalget giver tilbagemelding på, om der skal arbejdes på et fælles møde mellem Klima og Miljøudvalget og Natur, Teknik og Planudvalget. Dette om centrale indsatser og den fremtidige prioritering ud fra den konkrete statusopfølgning på arbejdet under DK2020-klimahandleplanen.

Beskrivelse af sagen

DK2020-klimahandleplanen blev godkendt i juni 2022. Det er en dynamisk plan, med et tilhørende indsatskatalog der omfatter 72 indsatser og arbejdsområder.

Med realisering af disse indsatser, skal Sorø Kommune nå sine klimamål. Dog har man ikke kunne anvise hele vejen til klimaneutralitet med de besluttede indsatser. Der skal derfor løbende følges op på planen og tilføres nye mål og indsatser for CO₂-reduktion i Sorø Kommune.

Klima og Miljøudvalget har til opgave at følge planens fremdrift og realisering.

Det skal således laves en statusopfølgning hvert år på indsatsniveau, samt udarbejdes en evaluering af indsatser og genberegning af CO₂-udledning og klimascenarie hvert 4. år

Den første statusopfølgning på indsatsniveau skal forelægges Klima og Miljøudvalget i juni 2023.

Administrationen følger derfor op på de planlagte indsatser med de relevante indsatsansvarlige under DK2020 klimahandleplanen, således at der i juni kan forelægges en statusopfølgning for udvalget.

Statusopfølgningen sendes efterfølgende til Natur, Teknik og Planudvalget med Klima og Miljøudvalgets bemærkninger, i det Natur, Teknik og Planudvalget er det stående udvalg med ansvar for klimahandleplanens fremdrift.

Det kan overvejes om Klima og Miljøudvalget her vil forelægge statusopfølgningen for Natur, Teknik og Planudvalget på et fællesmøde mellem de to udvalg, hvor de to udvalg kan drøfte centrale indsatser og fremtidige prioriteringen ud fra den konkrete statusopfølgning på arbejdet under DK-2020 Klimahandleplanen.

Beslutning

Pkt. 1. Taget til efterretning.

Pkt. 2. Udvalget ønsker fælles møde med Natur, Teknik og Planudvalget.

Punkt 62: Orientering - Åmosen og den fremtidige aftale på Naturfondens lavbundsjord

00.01.00-P00-9-22

Kort resumé

Om Åmosen og den fremtidige aftale på Naturfondens lavbundsjord, samt sommerhuset på grunden og mulig anvendelse af dette. Kort orientering og drøftelse.

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orientering taget til efterretning.

Punkt 63: Underskriftsark

00.01.00-G01-9-22

Kort resumé

Punkt til godkendelse af referat.

Beslutning

Godkendt.